

Utáhnout, nebo povolit?

A zase ten koronavirus. Já i moje okolí jsme si na něj zvykli, nebojíme se ho, protože jsme pochopili, že se ho nezbojíme. Jestli ho má někdo plně zuby, tak zdravotníci, kteří mu museli podřídit chod zdravotnických zařízení a kteří by se potřebovali rychle vrátit k normálnímu chodu, aby zvládli ošetřit pacienty, jimž se odsunula plánovaná vyšetření a operace. Ale za to nemůže koronavirus, který jen dělá svoji práci, ale opatření, jež z něj dělají závažnější onemocnění než onkologická, kardiovaskulární nebo neurogenerativní. Na druhou stranu přísná opatření v začátcích pandemie měla svoje opodstatnění a obezřetnost je na místě stále.

Když jsem poslouchala své francouzské přátele, kteří s prokazatelnou infekcí čile navštěvovali své praktické lékaře a jezdili na pohotovost pro léky nebo do trafiky pro cigarety, byla jsem ráda, že žiji tady, kde jsme nejspíš z dob rakousko-uherského mocnářství a především ze 40 let komunismu zvyklí poslouchat a za dveřmi svých bytů si dělat svoje. Ale nic se nemá přehánět a je čas pomalu se vracet k normálnímu životu. Na tom se shodlo i 11 českých lékařů, kteří sepsali výzvu, kde nabádají k postupné obnově zdravotnické péče, školní docházky a varují před ekonomickým kolapsem drobných živnostníků a firem. Výzvu v plném znění najdete i na stránkách našeho časopisu. Stejně tak jsme otiskli i názor prezidenta České lékařské komory Milana Kubka, který vyjádření svých kolegů považuje za nezodpovědné a apeluje na prodloužení nouzového stavu. Jen tak se podle něj dá zabránit celospolečenské katastrofě o mnoha tisících mrtvých.

Jestli nám tato zkušenost něco přinesla, tak je to především vědomí zodpovědnosti za vlastní zdraví. Lékaři, za nimiž jsou lidé zvyklí chodit jako do hobbymarketů, najednou byli nedostupní a nezbylo než zvažít, jestli starodávné bolístky jsou natolik závažné, že vyžadují neodkladnou péči. Trochu se ale bojím, že výchovný mechanismus zapůsobil více u lidí, kteří se i v normálním režimu chovají rozumně a nechodí za lékařem s každou banalitou. A že hypochondr se vždycky své plně hrazené péče domůže.

Začínám sdílet obavy, že odsunutá preventivní vyšetření a plánované zákroky mohou přivodit větší neštěstí než covid-19. Chápu všechny lékaře, jež se ve svých ordinacích setkávají s pacienty, kteří se na něco vykašlali, že jsou znepokojeni, když slyší, že by neměli normálně pracovat. Proto jsme se také více věnovali tématu rakoviny prostaty a úspěšnosti léčby, která se odvíjí, podobně jako u řady dalších onkologických onemocnění, od stádia, v níž je onemocnění zachyceno. Proto jsou tak důležité preventivní screeniny, za které brojí Asociace mužů sobě, a které ani v celé západní Evropě nejsou samozřejmostí. V části vyhrazené medicíně jsme se také vrátili k problematice TBC, které se ocitlo trochu neprávem na okraji zájmu, přitom jde stále o závažné a nevymýcené onemocnění. I když už se v redakci těšíme, až si přečteme v tisku něco jiného než o covidu, museli jsme mu dopřát chvilku slávy. Oslovili jsme několik lékařů z jiných evropských zemí, kteří nám popsali situaci v době začátku epidemie, a dozvěděli jsme se, že všichni

na celém světě řešili a řeší stejné problémy a že optimální postup nejspíš neexistuje. Zajímal nás i názor hlavní hygieničky Jarmily Rážové na opatření v Česku. V článku o prádelnách a čistírnách, které ze dne na den přišly o významnou část klientely, jsme se dotkli ekonomických dopadů pandemie. Ty, jak jsme slyšeli u kulatého stolu Euro TV Roundtable, již dnes výrazně pociťují také české a moravské nemocnice, které denně přicházejí o statisíce korun.

Témat, která se derou na povrch, je více než dost a my jim rádi dáme prostor i v dalších číslech časopisu Zdravotnictví a medicína i v našich on-line diskusních pořadech. Zatím nezbyvá než si popřát, ať už to šilentsví brzy skončí.

Pavlína Pulišová

šéfredaktorka

OBSAH

ZAM

Zdravotnictví a medicína

OBSAH

ZDRAVOTNICTVÍ

■ Jak to všechno začalo	2
■ 11 lékařů vyzývá k ukončení nouzového stavu	4
■ Reakce prezidenta ČLK na Výzvu jedenácti	6
■ Jak bude vypadat zdravotní péče po pandemii?	7

■ Lékaři na jedné lodi	8
■ Neobviňujeme oběti, zejména z řad pomáhajících profesionálů	12
■ Právo zahalené v roušce	13
■ Rozhovor: Jarmila Rážová	14
■ Martin Mátl: Udržme ceny léků	18
■ Farmabyznys	19
■ Neviditelné, ale nepostradatelné prádelny	20
■ Karcinom prostaty...	23
■ Stanislav Kolb: Nebraňme se screeningu nejčastější rakoviny...	26
■ Zprávy z regionů	28
■ Události	30

MEDICÍNA

■ Covid-19: Epidemiologie, diagnostika, léčba	33
■ TBC nás neopustila. Jaká je současná epidemiologická situace?	38
■ Mikrobiota ovlivňuje zdraví i chování svého hostitele	40
■ Trauma holokaustu v transgeneračním přenosu	42
■ Česko se zapojuje do výzkumných infrastruktur v boji proti covid-19	43
■ WHO: Na celém světě chybí skoro šest milionů sester	47
■ Personální inzerce	48
■ Přečtete si	48